

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה עט/13

כ"ט באדר א' התשע"ט (6.3.2019)

הודעה מס' עט/13

מתן התאמות לעובדים עם מוגבלות בשירות המדינה

1. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות התשנ"ח-1998, מעגן את זכותו של אדם עם מוגבלות להתאמות במקום העבודה. זכות זו מתייחסת הן למועמד למשרה - אדם עם מוגבלות אשר עומד בדרישות הקבלה למשרה והן לעובד מכהן, אשר מסיבות שונות נפגעה כשירותו למילוי המשרה אותה ביצע בפועל.
2. נציבות שירות המדינה בשיתוף נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות והמטה לשילוב אנשים עם מוגבלות במשרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים ובתיאום עם רופאת שירות המדינה, גבשו הנחית נציב מס' 3.1 ובה מפורט נוהל מתן התאמות לעובדים עם מוגבלות בשירות המדינה.
3. בעיקרו של דבר, לפי הנוהל אם נראה לממונה או למנהל היחידה, כי יעילותו של עובד בעבודה נפגמה כתוצאה ממצב בריאות או כתוצאה מהיעדרויות מרובות או ממושכות לרגל מחלה, בטרם יפעל לפי סעיפים 33.23 או 33.24 לתקשי"ר, יפעל למיצוי הליך מתן התאמות לעובד לפי פרק משנה 35.2 לתקשי"ר וכמפורט בהנחית נציב מס' 3.1.
4. למען הסר ספק, הנוהל לא מתייחס למועמדים לתפקיד בשירות המדינה, שהם אנשים עם מוגבלות (נושא אשר מוסדר בסעיפים 35.23 ו-35.34 בתקשי"ר).
5. התיקונים לתקשי"ר בהתאם לנ"ל כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו. כמו כן, מצורפת להודעה זו הנחית נציב שירות המדינה מס' 3.1 בנושא נוהל מתן התאמות לעובדים עם מוגבלות בשירות המדינה.

פרופ' דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרתייהם				להוציא את הדפים שכותרתייהם				אסמכתא
33.225	-	33.231	(דף אחד)	33.225	-	33.231	(דף אחד)	עט/13 (פסקה 33.232)
33.241	-	33.243	(דף אחד)	33.241	-	33.243	(דף אחד)	עט/13 (פסקה 33.241(ב))
35.243	-	35.257	(דף אחד)	35.243	-	35.257	○(דף אחד)	עט/13 (פסקאות : 35.251, 35.254, 35.256(ד))

33.225

עובד הנעדר מעבודתו לרגל מחלה תקופה ארוכה משני ימים רצופים, ואף ימי מנוחה שבועיים וימי פגרה בכלל, חייב להמציא לממונה, לא מאוחר מהיום השלישי להיעדרו, תעודת מחלה מאת רופא שתכיל את הפרטים הבאים:

- (א) שם החולה;
- (ב) נסמן מבוטל;
- (ג) התקופה, שבה לא היה העובד מסוגל לעבודה לרגל מחלה, ואם עדיין אינו מסוגל לחזור לעבודתו, התקופה המשוערת שבה לא יהיה מסוגל לעבודה;
- (ד) שם הרופא, חתימתו וכתובתו;
- (ה) תאריך הוצאת התעודה.
(תקנות דמי מחלה (נהלים לתשלום דמי מחלה), התשל"ז-1976, ס' 2(א)(2))

33.226

פסקה מבוטלת

33.227

- (א) עובד שזכותו להצדיק את היעדרו על סמך הודעה אישית פקעה בהתאם לפסקאות 33.223 או 33.224, חייב להביא תעודת מחלה שתכלול את הפרטים הנזכרים בפסקה 33.225 גם אם נעדר יום אחד בלבד;
- (ב) על היעדרות של עובד בעת שביתה עקב מחלה - ראה פסקה 44.134.

33.228

נבצר מעובד לשוב לעבודתו לרגל מחלה בתום התקופה שצוינה בתעודת מחלה שהוא הגיש, חייב הוא להודיע על כך למנהל היחידה באמצעות הממונה, ככל האפשר לפני תום התקופה האמורה ולא מאוחר מן היום שבו היה חייב לחזור לעבודה, כן הוא חייב להמציא לו מיד תעודת מחלה על התקופה הנוספת של היעדר משוער מהעבודה לרגל מחלה.

33.229

- (א) קיבל הממונה מהעובד הודעה אישית או תעודת מחלה, יעבירן למנהל היחידה, ומסמכים אלה ישמשו אסמכתא להכרת ההיעדר כהיעדר לרגל מחלה בכפיפות לאמור בפסקאות 33.237-33.239;
- (ב) ימי ההיעדר לרגל מחלה יובאו לידיעת האחראי לרישום (ראה פסקה 91.132) ויירשמו במערכת הנוכחות האישית של העובד, ההודעות האישיות, תעודות המחלה וכן שאר המסמכים הקושרים בה או בבדיקות רפואיות יישמרו בתיקו האישי ביחידה שאליה הוא משתייך.
(עו/7)

33.23 - ביקורת על היעדר מפני מחלה

33.231

- (א) על הממונה ועל מנהל היחידה לעקוב באופן מתמיד אחר היעדרות עובד לרגל מחלה, ובמקרים נאותים אף על-ידי משלוח אחד מעובדי היחידה לביתו של העובד החולה;
- (ב) אם נסיבות ההיעדר או תעודת מחלה המוגשת על-ידי העובד מעוררות ספק, חייב מנהל היחידה לפנות מיד אל לשכת הבריאות המחוזית כדי שתברר את הנסיבות וכדי שתבדוק אם ההיעדר מוצדק;
- (ג) לשכת הבריאות המחוזית תמציא את תשובתה בכתב ותציין גם במקרים המחייבים זאת, אם לפי אבחנת המחלה עלולה היא לפגוע בעבודתו של בעל התעודה בשירות, או בעובדים או באנשים אשר יבואו במגע עם העובד לאחר שובו לעבודה;
- (ד) תעודת המחלה תישאר בלשכת הבריאות המחוזית.
(עו/7)

33.232

בכפוף להנחיות פרק משנה 35.2 והנחית נציב מס' 3.1, אם לא ניתן לבצע התאמות או שהעובד לא נתן הסכמתו להתאמות, או לבקשת העובד, מנהל היחידה חייב לפנות מיד את לשכת הבריאות המחוזית במקרים המפורטים להלן:

- (א) נעדר העובד מן העבודה לרגל מחלה לעתים קרובות;
  - (ב) אם נעדר העובד מן העבודה לרגל מחלה תקופה ארוכה משני חודשים ללא הפסק או אם הגיש עובד תעודת מחלה המחייבת את היעדרו לתקופה ארוכה כזאת;
  - (ג) אם נצטווה העובד על-ידי רופא לעבוד במשך חלק מיום העבודה בלבד;
  - (ד) אם נצטווה העובד על-ידי רופא לעבוד לרגל מחלתו במשך תקופה מסוימת עבודה קלה בלבד.
- (עט/13)

33.233

פנה מנהל היחידה אל לשכת הבריאות המחוזית בהתאם לפסקה 33.231 או לפסקה 33.232, ימלא חלק א' של טופס ביקורת היעדרות מסיבת מחלה (מדף 2462) במקור ובהעתק אחד ויצרף להם את תעודת המחלה האחרונה של העובד וכן תעודות מחלה ומסמכים אחרים מתוך תיקו האישי של העובד ביחידה אשר לדעתו נוגעים בעניין. כמו כן יצרף מנהל היחידה רשימה המפרטת את היעדריו העובד מן העבודה לרגל מחלה במשך 12 החודשים האחרונים.

33.234

במקרים הנראים לה, רשאית לשכת הבריאות המחוזית לדרוש כי מנהל היחידה יופיע בפניה עם תיקו האישי של העובד וימציא לה ממנו פרטים נוספים הנוגעים בעברו הרפואי של העובד וכל מסמך אחר היכול לעזור ללשכת הבריאות להגיע למסקנות רפואיות.

33.235

לשכת הבריאות תציין את מסקנותיה בחלק ב' של טופס ביקורת היעדרות מסיבת מחלה (מדף 2462) במקור ובהעתק אחד ותחזיר את המקור למנהל היחידה יחד עם כל החומר שהומצא לה, העתק הטופס יישאר בלשכה.

33.236

- (א) לשכת הבריאות המחוזית רשאית, במקרים הנראים לה, לפי בקשת מנהל היחידה או ביוזמתה היא, לערוך בדיקת ביקורת בביתו של עובד הנעדר לרגל מחלה או במקום שהעובד הודיע כי הוא נמצא בו או לדרוש שהעובד יתייצב לבדיקה רפואית בהתאם להוראותיה;
- (ב) את בדיקת הביקורת יערוך רופא הלשכה או רופא-אמון פרטי, שתמנה לשכת הבריאות, הרופא שערך את בדיקת הביקורת ימציא דו"ח על ביקורו לרופא הממונה על לשכת הבריאות, והוא ימציא את חוות דעתו למנהל היחידה שבה מועסק העובד;
- (ג) ערך את בדיקת הביקורת רופא-אמון פרטי, תשלם את שכר טרחתו ואת כל ההוצאות הכרוכות בבדיקה היחידה שבה מועסק העובד, על-פי הוראת לשכת הבריאות המחוזית.

33.237

- (א) לשכת הבריאות המחוזית רשאית לאשר או לא לאשר היעדר מן העבודה על-פי תעודות מחלה המועברות אליה בהתאם לפסקה 33.231 או לפסקה 33.232, או לקצר תקופת היעדר שצוינו בתעודות המחלה;
- (ב) לא אישרה לשכת הבריאות המחוזית היעדר מן העבודה על-פי תעודת מחלה או הפחיתה תקופת היעדר לרגל מחלה, ימסור מנהל היחידה מיד על כך לעובד, וכן יודיע על כך לאחראי;
- (ג) תקופת היעדרו של העובד, אשר לא אושרה על-ידי לשכת הבריאות המחוזית, תיחשב כהיעדר ללא רשות ללא סיבה מתקבלת על הדעת ויחולו הוראות פסקה 44.113 בדבר אי זכאות העובד לקבל משכורת בעד הזמן שבו נעדר.

33.238

התברר כי הגיש עובד תעודת מחלה על יסוד טענה כוזבת, או הגיש הודעה אישית כוזבת, לא יהיה זכאי למשכורת בעד תקופת ההיעדר והאחראי ינקוט נגדו בצעדים המשמעותיים הנאותים (ראה פסקה 44.114).

33.239

עובד החייב להמציא הודעה אישית או תעודת מחלה בהתאם להוראות פסקאות 33.225 או 33.227 בעד תקופת היעדר, ולא המציאה, אינו זכאי למשכורת בעד תקופת ההיעדר אלא אם אישרה זאת נציבות שירות המדינה לאור נסיבות המקרה, האחראי ישקול בכל מקרה אם יש לנקוט נגד העובד בצעדים משמעותיים.

33.24 - בדיקת מצב הבריאות של העובד

33.241

- (א) נראה לממונה או למנהל היחידה כי יעילותו של עובד בעבודה נפגמה כתוצאה ממצב בריאות או כתוצאה מהיעדרויות מרובות או ממושכות לרגל מחלה, חייב הוא להסב לכך את תשומת לב האחראי;
- (ב) האחראי יפעל בהתאם להנחיות פרק משנה 35.2 והנחית נציב מס' 3.1. אם לא ניתן לבצע התאמות או שהעובד לא נתן הסכמתו להתאמות, או לבקשת העובד, יפנה אל לשכת הבריאות המחוזית, בצירוף פירוט הנסיבות לשם קביעת כושרו הבריאותי של העובד להמשיך בעבודתו הנוכחית בשירות;
- (ג) מקרים בהם נפתח כנגד העובד תיק פלילי או משמעתי, על האחראי ליידע את אגף המשמעת בנציבות שירות המדינה, על הפניית העובד ללשכת הבריאות. האחראי יעדכן את לשכת הבריאות בכל הקשור למעמדו של העובד בעבודה (עובד מושעה או נמנע ממנו להתייצב למקום העבודה בהתאם לפסקה 45.332). בטרם תקבע הלשכה הבריאות המחוזית את קביעת כושרו הבריאותי של עובד בעל תיק פלילי או משמעתי עליה לתאם, לקבל פרטים ולשמוע את עמדתו של הממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה;
- (ד) מנהל היחידה יודיע אישית ובמכתב שיימסר לידי של העובד על החלטתו לפנות אל לשכת הבריאות בכדי לבדוק את מצב בריאותו, למעט מקרה כאשר מנהל היחידה חושש כי הודעה כזו עלולה להחריף את מצב בריאותו של העובד, אז עליו לקיים התייעצות בנדון עם רופא שירות המדינה ולאחר התייעצות זו יודיע לעובד רק אם מסקנות הבדיקה קובעות שעליו לפרוש מן העבודה מסיבות בריאות, או שהן קובעות שינוי במעמדו בעבודה;
- (ה) פניית הממונה או מנהל היחידה אל האחראי וכן פניית האחראי אל לשכת הבריאות המחוזית תיעשה בכתב ואגב הקפדה על שמירת סודיות מתאימה, בקשר לעצם הפנייה ובנוגע לתכנה;
- (ו) העתקי הפנייה ישלחו בתוך מעטפה חתומה, ויתויקו בתיקים האישיים של העובד במשרד ובנציבות שירות המדינה;
- (ז) האחראי בלבד רשאי לעיין במסמכים שבמעטפה. בנציבות שירות המדינה רשאי לעיין במסמכים שבמעטפה - מי שהוסמך לכך על-ידי נציב שירות המדינה.
- (ע/ט) (13/עב/8)

33.242

לשכת הבריאות המחוזית רשאית לדרוש שעובד יתייצב לבדיקה בפני ועדה רפואית מחוזית לשם קביעת כושרו הבריאותי להמשיך בעבודתו או בשירות או לשם כל בדיקה של מצבו הבריאותי או כושרו הגופני.

33.243

- (א) מסקנות הוועדה הרפואית המחוזית טעונות אישור ראש היחידה הרפואית לעובדי המדינה, אשר יהיה רשאי לדרוש מהוועדה המחוזית מהעובד או מהמשרד בו מועסק העובד, נתונים נוספים כדי להשלים את הבדיקה;
- (ב) אישור ראש היחידה הרפואית את המסקנות, יחזיר אותן לוועדה המחוזית אשר תודיע את מסקנותיה ואישורן על-ידי ראש היחידה הרפואית לאחראי;
- (ג) לא אישר ראש היחידה הרפואית את המסקנות, או נוכח לאחר מעשה שיש נתונים מספיקים לביטול אישורו, יעביר אותן לוועדה הרפואית המרכזית אשר רשאית לאשר או לשנות החלטות הוועדה המחוזית, ההחלטה תהיה סופית, ובמקביל יעביר הודעה מתאימה לאחראי;
- (ד) במקרים המנויים בנסמכים (ב) ו-(ג) לעיל, על ראש היחידה הרפואית להודיע בהקדם האפשרי את החלטתו לאחראי, בכדי למנוע הליכים העלולים לגרום לשינויים במעמדו של העובד;
- (ה) ראש היחידה הרפואית יעביר את מסקנותיה לאחראי וישלח העתק מהן אל לשכת הבריאות המחוזית, האחראי יפעל בהתאם למסקנות אלו וישלח העתק מאושר או תצלום מהן אל נציבות שירות המדינה;
- (ו)

1. מסקנות ראש היחידה הרפואית יובאו מיד לידיעת העובד והאחראי;
2. עובד אשר נקבע לגביו כי הוא פסול לשירות או מלמלא את תפקידו מטעמים בריאותיים, תיפסק עבודתו במשרד אלאחר. ממועד הפסקת עבודתו במשרד ועד לסיום הליכי הפיטורים (פרקי משנה 82.2 ו-82.3) או העברתו למשרה אחרת, ישהה העובד בחופשת מחלה צבורה; ואם אין לו חופשת מחלה צבורה, ישהה העובד בחופשת מחלה ללא משכורת;

3. הליך חיפוש תפקיד חלופי לעובד יימשך פרק זמן סביר, אולם לא יותר משלושה חודשים. לא נמצא תפקיד חלופי במהלך שלושה חודשים, רשאת נציבות שירות המדינה להאריך את משך הזמן עד שלושה חודשים נוספים בלבד;
4. עובד אשר מסקנות הוועדה הרפואית קבעו כי הוא פסול לתפקיד ולא לשירות ולא נמצא לו תפקיד חלופי, ישהה בחופשה המחלה הצבורה שלו או בחופשת מחלה ללא משכורת וזאת עד לסיום הליכי הפיטורים;
5. עובד אשר הגיש ערר על מסקנות הוועדה הרפואית בהתאם לאמור בסעיף 85.84, ישהה בחופשת המחלה הצבורה שלו; ואם אין לו חופשת מחלה צבורה, ישהה בחופשת מחלה ללא משכורת עד מתן החלטה בערר;
6. לא הוגש ערר על החלטת הוועדה הרפואית תוך שישים יום כקבוע בתקנות שירות המדינה (גמלאות) (ערר על החלטת ועדה רפואית), התשכ"ט-1968, ניתן לפתוח בהליכי הפיטורים או ההעברה למשרה אחרת. הודיע העובד בכתב כי אין בכוונתו להגיש ערר על החלטת הוועדה הרפואית וזאת בטרם חלפו שישים יום, ניתן לפתוח בהליכי פיטורים או העברה למשרה אחרת החל ממועד מתן הודעתו של העובד.

(ז) נסמן מבוטל.

(תקנות שירות המדינה (גמלאות) (ערר על החלטת ועדה רפואית), התשכ"ט-1968) (שע/28)

33.244

הוצאות כל הבדיקות הנערכות על-פי סעיף זה תחולנה על היחידה שבה מועסק העובד.

33.245

- (א) נעדר עובד מהעבודה מסיבת מחלה וסירב להופיע בפני ועדה רפואית או לבדיקה רפואית על-פי הוראות פסקאות 33.236, 33.242 או 33.243 לאחר שנדרש לעשות זאת, ומנהל היחידה - או לשכת הבריאות המחוזית על-פי פנייתו של מנהל היחידה - קבעו שסיבת סירובו מתקבלת על הדעת, תיראה תקופת היעדרו כחופשת מחלה, בכפיפות להוראות פרק משנה זה;
- (ב) לא מסר העובד סיבה לסירובו או קבעה לשכת הבריאות המחוזית - על-פי פנייתו של מנהל היחידה - כי סיבת סירובו של העובד אינה מתקבלת על הדעת, לא תאושר לעובד חופשת מחלה, החל מתאריך סירובו להופיע בפני ועדה רפואית או להיבדק בדיקה רפואית, כל עוד הוא עומד בסירובו. כן אין להכיר כחופשת מחלה את תקופת היעדרו של העובד מן העבודה בעבר, שבגללה נדרש להופיע בפני ועדה רפואית או להיבדק בדיקה רפואית, אם טרם הוכרה תקופה זו כחופשת מחלה. לא אושרה לעובד חופשת מחלה לפי האמור לעיל, ייראה היעדרו מן העבודה כהיעדר ללא רשות ללא סיבה מתקבלת על הדעת ותחולנה עליו הוראות פסקה 44.113 בדבר זקיפת היעדר על חשבון חופשת המנוחה של העובד או אי-זכאותו לקבל משכורת בעד הזמן שנעדר.

33.246

סירוב להופיע לפני ועדה רפואית או להיבדק בדיקה רפואית בהתאם להוראות פסקאות 33.236, 33.242 או 33.243, אם אין סיבת הסירוב מתקבלת על הדעת, מהווה עבירה על המשמעת, ועל האחראי לנקוט צעדים נגד העובד על-פי הוראות פרק משנה 45.2, הכול לפי חומרת העניין ולאחר התייעצות עם לשכת הבריאות המחוזית המנחה בדבר או עם ראש היחידה הרפואית לעובדי המדינה במשרד הבריאות.

33.247

סירב העובד להופיע לפני ועדה רפואית או להיבדק בדיקה רפואית בנסיבות שאינן מאפשרות להביא אותו לדין משמעתי (למשל, אם יש בעובד תופעות המצביעות על אפשרות שהוא חולה נפש או שהוא מופרע מבחינה נפשית), יפנה האחראי אל נציבות שירות המדינה ויצרף לפנייתו חוות דעת של ועדה רפואית מחוזית שאושרה על-ידי ועדה רפואית מרכזית, ובקש ממנה לקבוע את המשך הטיפול במקרה הנדון.

33.25 - היעדר לרגל מחלת בן ביתו של העובד

33.251

חלה אחד מבני ביתו של עובד בית חולים או מוסד רפואי ממשלתי אחר במחלה מידבקת, וקבע המנהל הרפואי של המוסד או בא כוחו כי המגע עם העובד מסוכן לזולת, העובד לא יורשה לחזור לעבודתו, אלא לפי הוראות המנהל הרפואי או בא כוחו, ותקופת היעדרו תיחשב כהיעדר מחמת מחלה. (10/סד)

33.252

עובד המקבל רשות להיעדר מהעבודה לרגל מחלה של אחד מבני ביתו, כדי שיוכל לטפל בחולה, תיזקף תקופת היעדרו על חשבון חופשת המנוחה שהעובד זכאי לה באותו תאריך, או תיחשב כחופשה ללא משכורת, לפי בחירת העובד. (10/סד)

35.243

בקשה כאמור בסעיף זה, תוגש במעטפה סגורה אל מזכירות אגף בכיר בחינות ומכרזים בנציבות שירות המדינה, ויכול שהבקשה תוגש על-ידי המועמד או באמצעות המשרד המפנה לבחינות, לפי בחירת המועמד.

35.25 - הליך טיפול בהתאמות במקום העבודה

35.251

(א) עובד עם מוגבלות הזקוק להתאמות, יגיש לאחראי בקשה למתן התאמות בכתב, בצירוף אישור של גורם מקצועי בתחום מוגבלותו של העובד או של רופא תעסוקתי;
(ב) במקרה של ספק, רשאי האחראי להתייעץ לגבי מומחיות הגורם המקצועי האמור לעיל, עם המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.
כמו כן, יציין העובד בבקשתו האם פנה למוסד לביטוח לאומי, לגורם אחר מטעם המדינה או לגורם מבטח, על מנת לקבל סיוע במימון ההתאמה, ואם פנה, האם ובאיזו מידה ניתן לקבל סיוע כאמור.

35.252

הבקשה תוגש לסמנכ"ל מינהל ומשאבי אנוש, והמשך הטיפול בבקשה יהיה על-פי ההליך שייקבע על-ידי המשרד.

35.253

מי שהוסמך לכך במשרדו של העובד, יבחן את בקשתו. הגיע למסקנה כי קיימים שני התנאים האמורים בפסקה 35.251, יאשר את הבקשה.

35.254

על-פי האמור בפסקה 35.253, ניתן לדחות את הבקשה באופן מלא או חלקי, לפי העניין, לאחר היועצות עם המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, אם ובמידה מתקיים אחד מאלה:
(א) יש מענה מלא או חלקי על-פי הסדר, מכוח חוק הביטוח הלאומי או ממקור אחר;
(ב) ההתאמה או חלק ממנה מטילה נטל כבד מדי על המשרד.

35.255

עובד שבקשתו נדחתה באופן מלא או חלקי על-ידי משרדו, רשאי להגיש ערר לוועדת ערר.

35.256

החברים בוועדת ערר הם:

- (א) נציג נציבות שירות המדינה שהוא היושב-ראש;
  - (ב) נציג החשב הכללי;
  - (ג) סמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש במשרדו של העובד שהגיש את הערר;
  - (ד) נציג המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.
- (ע/ט/13)

35.257

נחלקו הדעות בוועדת הערר שווה בשווה, יהיה ליושב-ראש הוועדה קול מכריע.
(ע/ו/4)